

3.2 Dönemsel etkinlikler

02 Ekim 2018 Yüksek Gerilim Tesislerinde İşletme Sorumluluğunda Durum ve Gelecek Çalıştayı ODTÜ MD Vişnelik Tesisleri`nde düzenlendi.

YÜKSEK GERİLİM TESİSLERİNDE İŞLETME SORUMLULUĞUNDA DURUM VE GELECEK ÇALIŞTAYI

Yüksek Gerilim Tesislerinde İşletme Sorumluluğunda Durum ve Gelecek Çalıştayı TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Ankara Şubesi tarafından 2 Ekim 2018 tarihinde ODTÜ MD Vişnelik Tesisleri`nde düzenlendi.

Etkinlikte “YG Tesislerinde İşletme Sorumluluğu ve Uygulamalarının” devamlılığı başta olmak üzere işletmenin sürekli ve güvenli çalışır durumda olması için yapılacaklar, kontrol ve bakım prosedürleri, ilgili mevzuat ve standartlar kamunun can ve mal güvenliği bağlamında masaya yatırıldı.

2001 yılında çıkarılan 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile elektrik enerjisi sektöründe merkezi planlama anlayışından uzaklaşmış, piyasa üretimden tüketime, yüklenici firmaların finansal hedefleri ile şekillenmeye başlamıştır. Sektörde fiyatlandırma, planlama, koordinasyon, işletme güvenliği, kamu denetimi gibi konularda birçok önemli sorun kendini göstermeye devam etmektedir. Bu konularda kamu yararının öncelikli sıraya alındığı bir tartışma yürütülmesi çalıştayımızın temel amacı oldu.

Etkinliğin bir diğer amacı da YG tesislerinde işletme sorumluluğu alanında bir yol haritasının belirlenmesi ve bu hizmetin işletmeler, dağıtım şirketleri ve yurttaşların sağlığı için gerekliliğinin ve öneminin değerlendirilmesi idi. Çalıştayda konusunda uzman konuşmacılar tarafından mevzuat, uygulamalar, işletme, yönetim, ticaret ve talep konularının değerlendirildiği sunumlar gerçekleştirildi.

Bu alandaki bilgi düzeyinin artırılması ve paydaşların bir araya gelmesini önemseyen bu organizasyona 27 kamu kurumu, 58 Organize Sanayi Bölgesi, üyelerimiz/meslektaşlarımız, sektör temsilcileri, dağıtım şirketleri, şalt tesisleri ve enerji tesisleri ilgilileri, yüksek gerilim işletme sorumlusu mühendisler, İSG uzman ve müfettişleri davet edildi.

Çalıştayın açılış konuşmasını EMO Ankara Şubesi 24. Dönem Yönetim Kurulu Başkanı Ömürhan Soysal yaptı. Soysal'ın konuşmasının satır başları şöyle;

“Göreve geldiğimizden bu yana Yüksek Gerilim alanında yaşanan sorunlarla ilgili olarak ilgili kurumlar nezdinde görüşmeler yapıyor, meslek alanımızın kamusal çıkarlar doğrultusunda düzenlenmesi için çalışmalar yürütüyoruz.

Kamunun can ve mal güvenliğini doğrudan ilgilendiren konular başta olmak üzere, mevzuatla sınırları ve standartları belirlenmiş, kamu dışında özel kişi ve kuruluşlar eliyle yürütülecek hizmetlerin de bilhassa ilgili kamu kurumu tarafından denetleneceği yasalarda açıkça düzenlenmiştir. Yasanın verdiği yetki çerçevesinde kamu adına denetimlerin özel kişi ve kuruluşlar eliyle yapılabileceğine dair de bazı düzenlemeler bulunmaktadır. Bu denetim mekanizmasının işleyişi ve hangi esaslar çerçevesinde yürütüleceği ve ne şekilde kayıt altına alınacağı hem ana mevzuatta hem de ana mevzuatta yer alan teknik ve idari konuları düzenleyen ikincil mevzuat olarak adlandırılan diğer mevzuatta ayrıntılı olarak belirtilmiştir.

Hal böyle olmasına rağmen ilgili bakanlık ve kurumlar eliyle dağıtım firmalarına zaman zaman denetimsizlik ölçüsünde bir serbesti tanınması için imkânlar sunan düzenleme ve uygulamalarla karşılaşmaktadır.

Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği'nin 60. Maddesi; tüm yüksek gerilimli kuvvetli akım tesislerinde teknik konulardan sorumlu bir Elektrik Mühendisi'nin bulundurulmasını zorunlu kılmaktadır. Yönetmelik, bu mühendisi tesiste uyulması gereken iş güvenliği yöntemlerini tespit etmek, emniyetli bir işletme için uyulması gereken kuralları belirlemek ve gerekli araç gereçleri tespit ederek kurallara uyulması yönünde denetlemeler yapmaktan sorumlu tutmaktadır.

İşletme sorumlusu belirli periyotlarla tesisin durumu, yapılacak çalışmalar, çözüm önerileri ve alınacak önlemlere ilişkin olarak hazırladığı raporunu enerji sağlayan kuruluşa, işverene ve ilgili EMO birimine vermekle yükümlüdür. Meslek alanı ile ilgili konularda kurum ve kuruluşları bilgilendirmek ve hizmet kalitesinin geliştirilmesi için her türlü çalışmayı yapmak Anayasanın 135. maddesine göre kamu kurumu niteliğinde bir meslek odası olan EMO'nun amaçları içerisinde yer almaktadır.

Bu nedenle Odamız tarafından bu hizmeti üstlenecek üyelerimize; iş güvenliği, işin hukuksal boyutu, ilk yardım, güvenlik malzemeleri, manevralar, YG işletme teçhizatı, koruma ve topraklama sistemleri, elektrik tarifelerini kapsayan eğitim semineri verilmekte ve sonrasında Yetkilendirme Belgesi düzenlenmektedir.

Elektrik Yüksek Gerilim Tesisleri İşletme Sorumluluğu hizmetinin yönetmelikler dahilinde etkin bir şekilde uygulanmasını sağlama görevi enerji sağlayan kuruluşların yanında, bu hizmeti yürüten Elektrik Mühendislerine, bu mühendislerin ülkemizdeki tek yasal örgütü olan Elektrik Mühendisleri Odasına ve tesis sahiplerine düşmektedir. Fakat maalesef Yüksek Gerilim alanında var olan düzenlemeler ve gerekleri göz ardı edilerek, denetim faaliyetlerinde zorunlu olarak gözetilmesi ve kayda alınması gereken, yapılacak işlemlerde sorumlu mühendislik hizmetlerine dair denetim ve gözetim faaliyetini gerektiren bir idari düzenleme ya da mevzuat olmadığı iddiası ile YG İşletme sorumluluğuna dair mühendisler ile üçüncü kişilere ait tesislerde sözleşme yapılması ve bu sözleşmelerin kontrolüne dair bir denetim yapılmadığı gerçeği ile karşı karşıyayız.

Başta kamunun kaliteli ve güvenli hizmet alması hakkı olmak üzere bu hususta ilgili tüm bileşenlerin ve kamuoyunun farkındalığını arttırmak amacıyla düzenlediğimiz bu etkinlikte 3 oturumda Yüksek Gerilim Tesislerinde İşletme Sorumluluğunun uygulanmasındaki eksiklikleri ve tespitlerimizi sizlerle paylaşmayı hedefliyoruz. Konusunda uzman konuşmacıların sunuşları ardından siz değerli katılımcılarla tartışarak ortak aklı üretmek ve seferber etmek bu etkinliğin temel amacıdır.”

ÇALIŞTAY SONUÇ BİLDİRGESİ

2 Ekim 2018 tarihinde ODTÜ MD Vişnelik Tesisleri'nde, EMO Ankara Şubesi tarafından düzenlenen Yüksek Gerilim İşletme Sorumluluğu Mevcut Durum ve Gelecek Çalıştayı, bu alandaki bilgi düzeyinin artırılması ve paydaşların bir araya gelmesini önemseyen büyük bir organizasyonla, Kamu Kurumları, Organize Sanayi Bölgeleri, üyelerimiz/meslektaşlarımız, Dağıtım Şirketleri, sektör temsilcileri, İSG uzman ve müfettişlerinden oluşan 136 Kişilik katılımı gerçekleştirilmiştir.

Çalıştayın temel amacı olan elektrik yüksek gerilim tesislerinde işletme sorumluluğunun önemi, yasal ve teknik zeminde tartışılmış, üretim aşamasından başlayarak, montaj, işletme, bakım, onarım işlerinde bilgi sahibi tüm paydaşlar tarafından masaya yatırılmış ve her yönüyle değerlendirilmiştir. Elektrik yüksek gerilim tesislerinin sürekliliğinin kusursuz bir şekilde devam etmesi, beraberinde bu tesislerde can ve mal güvenliğinin sağlanması ile ekonomik kayıpların önlenmesi noktalarında işletme sorumlusu mühendislerin katkıları ortaya konulmuştur.

Bu sorumluluğun yasal olarak yönetmeliklerce desteklendiği vurgulanarak “Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği” ve “Elektrik Tesislerinde Yüksek Gerilim İşletme Sorumluluğu Yönetmelikleri”ne atıfta bulunulmuştur.

“Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği” nin 60. Ve 61. Maddelerine göre;

Tüm yüksek gerilimli kuvvetli akım tesislerinde teknik konulardan sorumlu elektrik mühendisi olmalıdır. 154 kV ve daha büyük kuvvetli akım tesislerinde (uzaktan kumanda edilen Tm ler hariç) işletme sorumlusu olarak en az bir Elektrik Mühendisi bulundurulmalıdır. Bu mühendisin iş güvenliği ve iş emniyeti açısından sorumluluğu, tesiste uyulması gereken iş güvenliği yöntemlerini tespit etmek, emniyetli bir işletme için uyulması gerekli kuralları belirlemek ve gerekli araç gereçleri saptayarak söz konusu kurallara uyulması yönünde denetlemeler yapmaktır. Bunun yanı sıra kuvvetli akım tesislerinde çalışan görevlilere, çalıştığı kuruluş ya da işletme tarafından yapacağı iş ve yükümlülükler konusunda bilgi verilecek ve gerekli açıklamalar yapılacaktır. Geçici olarak ya da gözetim altında tehlikesiz işlerde çalışanlara yapacakları işlere ilişkin yönerge verilmesi gerekir. Yaptırılan iş, sağlık ve yaşam için tehlikeli ise, iş yaptıran, çalışanları gerekli koruyucu malzemelerle donatmak zorundadır. Tesisin uygun noktalarında, kaza durumlarında gerekli olacak ilk yardım malzemeleri ve kurtarma aygıtları her an güvenle kullanılabilir durumda hazır bulundurulması gerekmektedir. Elektrik Tesislerinde İşletme sorumluluğu Yönetmeliği 6. Maddesi a bendine göre;

- a) *İşletme sorumluluğunu üstlenecek mühendislerin, EMO tarafından verilen “Elektrik YG Tesisleri İşletme Sorumlusu” belgesine sahip olmaları gerekmektedir.*

Aynı yönetmeliğin 7. Maddesi a bendine göre ise;

- a) *İşletme sahibine ait olan bu Yönetmelik kapsamındaki YG tesislerinin (üçüncü şahıslarla ortak kullanılan YG tesisleri hariç olmak üzere) işletme sorumluluğunu üstlenmiş olur. İşletme sorumlusu kanunlar karşısındaki sorumluluk dışında, işletme sahibi adına enerji sağlayan kuruluşa karşı da sorumlu ve muhataptır.*

İlgili maddeleri irdelenen yönetmelikten de anlaşıldığı üzere can ve mal güvenliğinin öncelikli olduğu işletme sorumluluğunun kurum ve kuruluşlarca muhatap olarak aranması gerektiği bir tesiste işletme sorumlusunun olmayışının güvenlik açığı oluşturacağı konusunda ortak bir kanı oluşmuştur.

İşletme sorumluluğunda EMO'nun rolünün ne olduğu ve hem meslektaşlarının hem de kamunun can ve mal güvenliğinin sağlanması diğer taraftan ekonomik kayıpların da önüne geçilmesi için yapılması gerekenler belirlenmiştir.

EMO tarafından durum değerlendirmesi yapıldığında; meslek örgütüne üye mühendislerin işlerini yaparken güvenlikleri öne çıkmaktadır. EMO açısından gerek dağıtım şirketlerinde çalışan gerekse özel olarak yüksek gerilim işletme sorumluluğu üstlenen üyelerin işlerini iyi yapabilmeleri ve can güvenlikleri öncelikli konudur. Halen şebeke içinde bir mühendis tarafından işletme sorumluluğu üstlenilmemiş olan müşteri sorumluluğundaki trafolar dağıtım şirketlerinde çalışan meslektaşlarımızın iş ve can güvenliklerini tehdit eder durumdadır. Diğer taraftan bu trafolar şebekelerin sağlıklı işletilmesini engelleyip arıza oranlarını da arttırmaktadır.

EMO bu bakış açısıyla konuya yaklaşıp tüm dağıtım şirketlerinin müşterilerinden kendi sorumluluklarındaki trafoları Elektrik Tesislerinde İşletme Sorumluluğu Yönetmeliği 6. Maddesi gereğince sorumlu mühendis talep etmelerini istemektedir.

Bu konuda EMO'nun rolü ve sağlayacağı faydalar üzerinde sağlanan görüş birliği kapsamında;

- Yüksek gerilim işletme sorumluluğu üstlenecek mühendislerin üniversite eğitimlerinde bu alan için tanımlanmış derslerden en az üç tanesini almış olduğunu kontrol eder.
- Kontrol sonrası uygun içerikte eğitim almış üyelerine ayrıca Yüksek Gerilim İşletme Sorumluluğu eğitimi verir ve belge düzenler.
- Yüksek gerilim işletme sorumluluğu sözleşmelerini kontrol ederek her bir üyenin gereklerini yerine getirebileceği sayıda sorumluluk üstlenmesini sağlar.
- Sözleşme kontrollerinde adres verilerini de dikkate alarak üyelerinin erişebilecekleri mesafelerde yüksek gerilim işletme sorumluluğu üstlenmesine onay verir.

Bu kapsama dikkat edilmesinin temel amacı, kontrol edilebilir, erişilebilir sayıda ve yerde sorumluluk üstlenildiğini garanti etmek ve aynı zamanda uygun eğitimleri almış mühendisin ve kamunun can ve mal güvenliğini riske etmeyecek, üyelerin bu alanda çalışmasını sağlayacak düzenlemeleri hayata geçirmektir.

Kamu kuruluşlarının kendi şebekelerinin güvenliğini göz önünde bulundurarak kendi sorumluluklarındaki trafolarla işletme sorumlusu bulundurma uygulamalarının yasal çerçevede gerekli kontrolleri yaparak dağıtım şirketleri ve OSB şebekelerinde de sağlanması için çalışma yapması gerektiğinin önemi vurgulanmıştır.

4. ÖNÜMÜZDEKİ DÖNEM ÇALIŞMALARI

Şubemiz 24. Dönem içinde aşağıdaki etkinlikleri düzenlemeyi hedeflemektedir.

- Biyomedikal Mühendisliği Çalıştayı (EEMKON içerisinde yapılması hedeflenmektedir.)
- Sinyal Ve Görüntü İşleme Günleri
- Güneş Santralleri Etkinliği
- Elektrikli Taşıtlar Etkinliği
- Akıllı Binalar Etkinliği
- Eğitim Çalıştayı

30 Ocak 2019 Mühendislik Geliştirme eğitimlerinde 6331 Sayılı İSG Kanunu semineri düzenlenecektir.

31 Ocak 2019 EMO Ankara Şubesi Lokali'nde her ayın son Perşembe günü düzenlenen "Lokal Söyleşileri" etkinliği kapsamında "EMO Ankara Şubesi'nin 42 Yıllık Serüveni" söyleşisi düzenlenecek. EMO Lokali'nde saat 19.00'da gerçekleştirilecek söyleşiye EMO Ankara Şubesi Kurucu Heyeti Üyeleri Prof.Dr.Haluk Tosun ve Eser Ergin konuşmacı olarak katılacak.

30-31 Ocak 2019 Elektrik İç Tesisleri Proje Hazırlama eğitimi düzenlenecek.

01-03 Şubat 2019 Elektrik SMM eğitimi EMO Konya İl Temsilciliği'nde düzenlenecek.

01-03 Şubat 2018 Yangın Algılama Ve Uyarma Sistemleri eğitimi düzenlenecek.

4-6-13-15-18-20-22 Şubat 2019 Python ile Görüntü İşleme eğitimi düzenlenecek.

4-5-6-7 Şubat 2019 Temel Teknik Çizim Kursu düzenlenecek.

06-10 Şubat 2019 Asansör SMM eğitimi düzenlenecek.